

خلاصه عملکرد برنامه سازگاری با کم آبی استان خراسان جنوبی شش ماهه پایانی سال ۱۳۹۸

استان خراسان جنوبی گزارش شش ماهه اول از عملکرد برنامه سازگاری با کم آبی استان که در تاریخ ۹۸/۰۵/۲۶ مصوب شده است را به دبیرخانه کارگروه ارائه نموده است. در ادامه خلاصه ای از اقدامات انجام شده در بازه زمانی شش ماهه اول پس از تصویب گزارش سازگاری با کم آبی توسط دستگاه های وظیفه مند استانی ارائه شده است (جدول ۱).

- در خصوص عملکرد شرکت آب منطقه ای در قسمت پروژه هایی که منجر به صرفه جویی نمی شوند، به جز پروژه خط انتقال و آب شیرین کن که مربوط به آبرسانی به فردوس می باشد، بقیه این پروژه ها (شامل خط انتقال و تجهیز چاه) که جز برنامه های اضطراری آبرسانی این استان بوده اند، به پایان رسیده اند و عملکرد ۱۰۰ درصد دارند. شرکت آب منطقه ای این استان که در برنامه هایی که منجر به کاهش برداشت می شوند، در زمینه نصب کنتور، انسداد چاه های غیر مجاز و اصلاح و تعدیل پروانه ها به ترتیب بر روی ۳۰، ۵۹ و ۱۳۰ عدد چاه اقدام نموده است و این موضوع طبق گزارش منجر به صرفه جویی ۳،۷۹ میلیون مترمکعبی شده است که با توجه به هدف ۲۶ میلیون مترمکعبی، پیشرفت محقق شده از این برنامه معادل ۱۴،۵۷ درصد اعلام شده است. این موارد به تفکیک در جداول ۲-الف و ۲-ب ارائه شده است.
- شرکت آب و فاضلاب استان، از طریق حفر، جابجایی و تجهیز چاه، مرمت و بازسازی خطوط انتقال، نشت یابی تاسیسات آبرسانی و انشعابات، اصلاح شبکه توزیع آب، بازسازی انشعابات، توسعه تله متری، توسعه شبکه فاضلاب و افزایش ظرفیت تصفیه خانه ها، میزان صرفه جویی معادل ۰،۹ میلیون مترمکعب آب را گزارش کرده است. با توجه به هدف ۵،۶ میلیون مترمکعبی در پایان سال ۱۴۰۰، پیشرفت ۱۶ درصدی در برنامه های بخش آب و فاضلاب طبق گزارش ارسال شده، اتفاق افتاده است. جداول ۳ و ۴ اطلاعات مربوط به هر یک از برنامه های مرتبط با بخش آب و فاضلاب را نشان می دهد.
- در خصوص صرفه جویی بخش کشاورزی، متولی بعضی از صرفه جویی ها شرکت آب منطقه ای بوده است که در ابتدای گزارش به آن اشاره شد. در برنامه هایی که متولی اجرای آن ها سازمان جهاد کشاورزی استان می باشد، مواردی از قبیل اصلاح الگوی کشت، اصلاح و نوسازی باغات موجود، افزایش ماده آلی باغات موجود، استفاده از دستگاه چپیر جهت خرد کردن بقایای باغی، استفاده از انواع مالچ های طبیعی و مصنوعی، استفاده از سایبان، توسعه کشت های گلخانه ای، توسعه گلخانه های کوچک مقیاس، افزایش ماده آلی خاک، اصلاح الگوی کشت، اصلاح آرایش کشت، خاکریزی (احداث بند خاکی)، پخش سیلاب و آبخوان داری، گابیون بندی و عملیات سنگی، احداث هلالی آبیگر انجام شده است که طبق گزارش ارائه شده، منجر به ۲۶،۴۹ میلیون مترمکعب صرفه جویی در مصرف آب شده است که این موضوع حاکی از پیشرفت حدود ۲۵ درصدی نسبت به افق میان مدت و ۱۱،۵ درصدی نسبت به افق بلند مدت می باشد. در جدول ۵ ریز عملکرد اجرایی برنامه های نامبرده شده ارائه شده است.
- در خصوص عملکرد بخش صنعت، علیرغم وجود هدف ۱،۵۱ میلیون مترمکعبی، صرفا اجرای ۳،۵۷ کیلومتری در برنامه تکمیل شبکه بازچرخانی آب شهرک صنعتی بیرجند گزارش شده است، اما در خصوص صرفه جویی انجام شده، گزارشی ارائه نشده است. در جدول ۶، برنامه های مصوب سازمان صنعت، معدن و تجارت به همراه مقادیر ارائه شده در گزارش نشان داده شده است.

- در خصوص بهبود تامین حق‌آبه‌های زیست محیطی با وجود هدف ۱۴ میلیون مترمکعبی در افق طرح، عملکردی گزارش نشده است.
  - در خصوص کاهش مصرف آب فضای سبز و خدمات شهری با وجود هدف ۰,۹ میلیون مترمکعبی عملکردی گزارش نشده است.
- برنامه های کلیه دستگاه‌های وظیفه‌مند که در گزارش عملکرد به میزان حجم عملیات و میزان اثربخشی آنها اشاره شده است، در جداول ۲ تا ۶ ارائه شده‌اند.

جدول ۱: عملکرد کلی استان خراسان جنوبی در برنامه های سازگاری با کم آبی منتهی به پایان سال ۱۳۹۸

درصد پیشرفت	عملکرد اعلام شده	هدف طرح- میان مدت (سال ۱۴۰۰)	عناوین
۱۶,۱۶	۰,۹۰۵	۵,۶	سهم بخش شرب شهری و روستایی از کاهش برداشت (م.م.م)
۰	۰	۱,۵	سهم بخش صنعت از کاهش برداشت (م.م.م)
۲۵,۲۳	۲۶,۴۹	۱۰,۵	سهم بخش کشاورزی از کاهش برداشت (جهاد کشاورزی) (م.م.م)
۱۴,۵۷	۳,۷۹	۲۶	سهم بخش کشاورزی از کاهش برداشت (آب منطقه ای) (م.م.م)
۰	۰	۱۴	میزان و درصد بهبود تامین حق‌آبه‌های زیست محیطی (م.م.م. و /)
۰	۰	۱۰۰ درصد	
۰	۰	۰,۹	میزان و درصد کاهش مصرف آب فضای سبز و خدمات شهری (م.م.م. و /)
۰	۰	(۲۸درصد)	

جدول ۲-الف: خلاصه وضعیت عملکرد برنامه هایی که منجر به صرفه جویی نمی‌شوند (برنامه های آبرسانی اضطراری)

درصد پیشرفت	پیش بینی سال خاتمه	نام پروژه
۱۰۰	۱۳۹۸	خط انتقال آب روستای درمیان
۱۰۰	۱۳۹۸	تجهیز چاه و خط انتقال یک حلقه چاه آب شهر طبس
۱۰۰	۱۳۹۸	تجهیز چاه و خط انتقال یک حلقه چاه آب شرب شهر دیهوک
۸۵	۱۳۹۸	خط انتقال و آب شیرین کن

جدول ۲-ب: خلاصه وضعیت عملکرد برنامه هایی که منجر به صرفه جویی می شوند (منتهی به پایان سال ۱۳۹۸)

برنامه	هدف صرفه جویی برنامه کوتاه مدت (م.م.م)	عملکرد ۹۸	حجم صرفه جویی اعلام شده (م.م.م)	درصد پیشرفت صرفه جویی در افق کوتاه مدت
نصب کنتورهای هوشمند جدید و جلوگیری از اضافه برداشت چاه های مجاز (عدد)	-	۳۰	*۱,۳۸	حجم صرفه جویی مرتبط با صنعت و خدمات است
انسداد چاه های غیرمجاز (عدد)	-	۵۹	۰,۰۸۶	
اصلاح و تعدیل پروانه ها (عدد)	-	۱۳۰	۳,۷	
خرید چاههای کم بازده (عدد)	-	-	-	
بازچرخانی پساب و جایگزینی آن با چاههای کشاورزی	-	-	-	
اجرای پروژه تغذیه مصنوعی (آهنگران، بندان، گزیک، مشوکی، چاهداستی، ماهیروود)	-	-	-	
شیرین سازی آب نامتعارف	-	-	-	
جمع صرفه جویی	۲۶		۳,۷۹	۱۴,۵۷

گزارش توسط استان (غیر مصوب)

جدول ۳: عملکرد بخش شهری شرکت آب و فاضلاب استان خراسان جنوبی (منتهی به پایان سال ۱۳۹۸)

درصد پیشرفت برنامه صرفه جویی		درصد پیشرفت اجرایی		عملکرد اعلام شده		حجم صرفه جویی (میلیون مترمکعب)		هدف اجرایی		سال افق طرح		واحد	فعالیت ها	رئوس برنامه
بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت	میزان صرفه جویی (م.م.م)	میزان اجرای برنامه	بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت			
-	-	۵,۷	۸	۰	۲	-	-	۳۵	۲۵	۱۴۰۵	۱۴۰۰	حلقه چاه	حفر، جابجایی و تجهیز چاه	پایداری تامین آب
-	-	۲,۳	۳,۲	۰	۱,۶	-	-	۷۰	۵۰			کیلومتر	مرمت و بازسازی خط انتقال	
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۵۰	۲۵			هزارمترمکعب	احداث مخازن ذخیره	افزایش ظرفیت ذخیره سازی
-	-	۷,۶	۱۲,۷	۰,۰۱۳	۱۰۰,۲۲	-	-	۱۳۲۰	۷۹۰			کیلومتر	نشت یابی تاسیسات آبرسانی	کاهش هدررفت آب شهری
-	-	۲۵,۱	۴۱,۱	۰,۰۱۴	۲۰۵۴۴	-	-	۸۲۰۰۰	۵۰۰۰۰			فقره	نشت یابی انشعابات	
-	-	۱۲,۴	۲۰,۶	۰,۰۹۲	۲۶,۶۲۵	-	-	۲۱۵	۱۲۹			کیلومتر	اصلاح شبکه توزیع آب	
-	-	۱۳,۱	۱۶,۴	۰,۲۶	۳۲۷۴	-	-	۲۵۰۰۰	۲۰۰۰۰			فقره	بازسازی انشعابات	
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۱۱۰۰۰	۵۰۰۰			مترمکعب در شبانه روز	احداث تاسیسات آب شیرین کن	شیرین سازی آب
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۵۰	۲۵			عدد	مقاوم سازی تاسیسات	افزایش تاب آوری تاسیسات
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۵۰۰۰	۲۰۰۰			متر	مقاوم سازی خط انتقال	
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۳	۱			مگاوات	تامین برق اضطراری	
-	-	۱۱۵	۱۵۳,۳	۰	۲۳	-	-	۲۰	۱۵			ایستگاه	توسعه تله متری	
-	-	۰	۰	۰	۰	-	-	۸۰	۵۰			عدد	خرید تجهیزات اضطراری	
-	-	۸,۸	۱۵,۱	۰	۱۸,۸۵۲	-	-	۲۱۵	۱۲۵			کیلومتر	توسعه شبکه فاضلاب	افزایش جمعیت برخوردار
-	-	۵,۷	۸	۰	۰	-	-	۲۱۰۰۰	۲۱۵۰۰			مترمکعب در شبانه روز	افزایش ظرفیت تصفیه	خدمات دفع فاضلاب
-	۱۲,۶۳	-	-	۰,۳۷۹	-	-	۳	مجموع برنامه ها						

جدول ۴: عملکرد بخش روستایی شرکت آب و فاضلاب استان خراسان جنوبی (منتهی به پایان سال ۱۳۹۸)

توضیحات	درصد پیشرفت صرفه جویی		عملکرد صرفه جویی برنامه (میلیون مترمکعب)	حجم صرفه جویی (میلیون مترمکعب)		سال افق طرح		فعالیت ها	رئوس برنامه
	بلند مدت	میان مدت		بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت		
-	۱۴,۴	۱۷,۶	۰,۳۱۶	۲,۲	۱,۸			<ul style="list-style-type: none"> اصلاح و بازسازی تاسیسات فرسوده نشت یابی شبکه های آبرسانی نصب سیستم های کنترل از راه دور مدیریت فشار شبکه توزیع روستاها 	مدیریت تقاضا (کاهش هدر رفت)
عملکرد استان در این برنامه ۰,۰۰۰۳ میلیون مترمکعب گزارش شده است	-	-	-	-	-			<ul style="list-style-type: none"> ارتقای کیفیت آب ۲۷ منبع تامین آب کاهش سالانه حجم آبرسانی سیار 	طرح های ارتقای کیفیت آب
-	-	-	۰	-	-	۱۴۰۵	۱۴۰۰	<ul style="list-style-type: none"> تامین آب ۵۳ مجتمع آبرسانی شامل ۷۸۴ روستا و ۲۱۴۰۹۱ نفر افزایش ۱۵ درصدی ضریب بهره مندی روستاها افزایش ۵ درصدی ضریب برخورداری روستاها 	تکمیل مجتمع های آبرسانی
-	۲۱	۲۶,۳	۰,۲۱	۱	۰,۸			<ul style="list-style-type: none"> شناسایی انشعابات غیر مجاز و مشترکین پرمصرف فرهنگ سازی و مدیریت مصرف از طریق رسانه 	مدیریت تقاضا (مدیریت مصرف)
	۱۶,۴	۲۰,۲	۰,۵۲۶	۳,۲	۲,۶	مجموع برنامه ها			

جدول ۵: عملکرد سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان جنوبی (منتهی به پایان سال ۱۳۹۸)

درصد پیشرفت صرفه جویی		درصد پیشرفت اجرایی		عملکرد اعلام شده		عملیات اجرایی		حجم صرفه جویی (میلیون مترمکعب)		سال افق طرح		رئوس برنامه	بخش مربوطه	
بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت	صرفه جویی (میلیون مترمکعب)	اجرایی (هکتار)	بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت	بلند مدت	میان مدت			
-		۳۶,۶۵	۹۲,۱۳	۰,۵۹۰	۱۶۸۶	۴۶۰۰	۱۸۳۰	۲۳۰	۱۰۵	۱۴۰۵	۱۴۰۰	اصلاح الگوی کشت	بخش باغبانی	
		۲۰,۲۲	۶۰,۳۷	۰,۸۳۰	۸۲۱۰	۴۰۶۰۰	۱۳۶۰۰					اصلاح و نوسازی باغات موجود		
		۳,۵۰	۱۳,۷۷	۰,۰۶۲	۶۲۰	۱۷۷۰۰	۴۵۰۰					افزایش ماده آلی باغات موجود		
				۰	۰	۱۰۰	۵۰					استفاده از دستگاہ چمبر جهت خرد کردن بقایای باغی		
				۰	۰	۱۲۵۰۰	۳۲۰۰					استفاده از انواع مالچ های طبیعی و مصنوعی		
		۰,۰۵۵	۰,۴۲	۰,۰۰۰۱	۰,۵	۸۹۵	۱۲۰					استفاده از سایبان		
		۱۲,۰۲	۴۳,۱	۱,۱۲۵	۱۲,۵	۱۰۴	۲۹					توسعه کشت های گلخانه ای		
		۸,۸۲	۳۷,۵	۰,۱۳۵	۱,۵	۱۷	۴					توسعه گلخانه های کوچک مقیاس		
		۱۰,۶,۸۱	۲۸۴,۸۴	۲۳,۷۵	۲۱۳۶۳	۲۰۰۰۰	۷۵۰۰					افزایش ماده آلی خاک		مدیریت زراعت
		۲۰,۶۲	۵۵		۱۶۵۰	۸۰۰۰	۳۰۰۰					اصلاح الگوی کشت		
		۷۵,۶۷	۲۰۱,۸		۱۸۱۶۲	۲۴۰۰۰	۹۰۰۰					اصلاح آرایش کشت		
		۲,۱۹	۵,۸۴	۰	۴۴۵۶۹۱	۲۰۳۳۴۲۵۶ مترمکعب	۷۶۲۵۳۴۶					خاکریزی (احداث بند خاکی)		آبخیزداری
		-	-	-	-	۴۸۳۳۳۳۶ مترمکعب	۱۸۱۲۵۰۱					پخش سیلاب و آبخوان داری		
		۱۱,۲۳	۲۹,۹۷	۰	۲۸۸۸۶,۲۳	۲۵۷۰۵۶ مترمکعب	۹۶۳۹۶					گابیون بندی و عملیات سنگی		
۲۲۶,۳۹	۶۰,۳,۷	۰	۴۸۹۰	۲۱۶۰	۸۱۰	احداث هلالی آبگیر	بیابان زدایی							
۱۱,۵۲	۲۵,۲۳	-	-	۲۶,۴۹	-	-	-	۲۳۰	۱۰۵	مجموع				

جدول ۶: عملکرد سازمان صمت استان خراسان جنوبی (منتهی به پایان سال ۱۳۹۸)

درصد پیشرفت		عملکرد اعلام شده		اهداف		سال افق طرح	رئوس برنامه
میزان صرفه جویی	اجرایی	میزان صرفه جویی	اجرایی	حجم صرفه جویی در افق طرح (میلیون مترمکعب)	هدف اجرایی در افق طرح		
-	۱۷	۰	۳,۵۷ کیلومتر	۰,۳	۲۱ کیلومتر	۱۳۹۹	تکمیل شبکه بازچرخانی آب شهرک صنعتی بیرجند
۰	۰	۰	۰	۰,۱	۶۰ واحد	۱۴۰۰	پیگیری اتصال واحدهای داخل شهرک به فاضلاب در شهرک صنعتی قائنات
۰	۰	۰	۰	۰,۱	۳۰ کیلومتر	۱۴۰۴	بازسازی و نوسازی خطوط تولید و انتقال آب واحدهای صنعتی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی استان
۰	۰	۰	۰	-	۳۳۸ عدد	۱۴۰۴	نصب کنتور حجمی هوشمند برای انشعابات آب از جمله فضای سبز، واحدهای خدماتی، ساختمان نگهبانی؛ اداری و ...
۰	۰	۰	۰	۱	۲۹۴ کیلومتر	۱۴۲۰	پیگیری اجرای سیستم آبیاری قطره ای فضای سبز شهرکها و نواحی صنعتی استان
۰	۰	۰	۰	۰,۰۱	۵ واحد	۱۴۰۰	واحدهای صنعتی آب بر استان
۰	۰	۰	-	۱,۵۱			مجموع برنامه ها